

Ο Δρόμος του Μελανιού

Anna Musewald

Μούζεβαλντ Άννα

Γεννήθηκε και μεγάλωσε στην Ελλάδα. Φοίτησε στο Πάντειο Πανεπιστήμιο στην Αθήνα. Εργάστηκε για αρκετά χρόνια στο διεθνές αεροδρόμιο του Ελληνικού. Σήμερα ζει με την οικογένειά της και εργάζεται στο Μόναχο της Γερμανίας.

*Στην αναζήτηση της χαμένης Ομορφιάς –Πατάκης 2003

*Ο Φύλακας της Ερμίν Κέδρος 2008

*Ο γρίφος του πολέμου Inkrot 2012

*Τα πράσινα και τα κίτρινα πιόνια

Inkrot 2013

*Ο ξεχασμένος κώδικας Inkrot 2014

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΤΟΥ ΜΕΛΑΝΙΟΥ

Μούζεβαλντ Άννα

**Ο
ΔΡΟΜΟΣ ΤΟΥ ΜΕΛΑΝΙΟΥ**

ΕΚΔΟΣΕΙΣ INKPOT (Melanodocheio) UG

Anna Musewald

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΤΟΥ ΜΕΛΑΝΙΟΥ

Der Tintenweg

Inkpot (Melanodocheio) UG – München

Σεπτέμβριος 2014

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: Der Tintenweg
Από τις εκδόσεις Inkpot (Melanodocheio) UG
ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: Ο Δρόμος του μελανιού
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Musewald Anna
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ- ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Σφυρή
Αλεξάνδρα
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Paul Herrmann
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Musewald
Alexandros

ISBN: 978-3-945316-11-5

Το παρόν έργο προστατεύεται κατά τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ Inkpot (Melanodocheio) UG
Έδρα: Leopold Strasse 244
80807 München
www.inkpot.info
e-mail: inkpot@inkpot.info

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Πρόλογος.....	13
2. Η Μαρίνα.....	15
3. Ο Σεπ.....	25
4. Ένα παγωμένο χέρι.....	37
5. Το πρώτο βήμα.....	43
6. Η ξενάγηση που δεν τελείωσε ποτέ.....	50
7. Θάνατος και Ζωή.....	68
8. Σπασμένη πορσελάνη.....	86
9. Νυχτερινό κονσέρτο.....	113
10. Επιχείρηση κουζίνα.....	125
11. Εκτός σχεδίου.....	146
12. Ο δρόμος του μελανιού.....	151
13. Εφιάλτης.....	167
14. Η καρδερίνα δεν κελάηδησε.....	184
15. Η Άγκελα.....	189
16. Άκαρπη προσπάθεια.....	211
17. Η χαμένη σελίδα.....	217
18. Ένας νέος ιππότης.....	222
19. Κι ύστερα έφτασε το ξημέρωμα.....	234
20. Η τελευταία πράξη.....	240
21. Επιστροφή στην πραγματικότητα.....	257

**“If I knew where poems came from,
I’d go there”.**

Michael Longley

Σημείωμα της συγγραφέως

"Θέλω να μείνω αιώνια ένα μυστήριο για μένα και τους άλλους," είπε κάποτε ο βασιλιάς Λουδοβίκος Β΄ της Βαυαρίας στη γκουβερνάντα του, και αυτό το μυστηριώδες στοιχείο εξακολουθεί να συναρπάζει τους ανθρώπους μέχρι σήμερα.

Τα εντυπωσιακά παλάτια που κατασκεύασε στην προσπάθειά του να δημιουργήσει το δικό του κόσμο, αφού ο πραγματικός δεν τον ικανοποιούσε, δεν είναι έργα επίδειξης της δύναμης ενός μονάρχη, αλλά έργα τέχνης. Περισσότεροι από πενήντα εκατομμύρια άνθρωποι τα έχουν επισκεφθεί μέχρι σήμερα. Το Νοϊσβανστάιν (σημαίνει το « νέο φαράγγι του κύκνου») είναι το πιο γνωστό παλάτι του Λουδοβίκου. Ο σχεδιασμός των εσωτερικών του χώρων και η διακόσμησή τους δείχνει τη μεγάλη του αγάπη για τα έργα του συνθέτη Ρίχαρντ Βάγκνερ.

Σε ηλικία δεκαπέντε ετών παρακολούθησε την όπερα του ιππότη *Λόενγκριν*, την οποία θαύμαζε ιδιαίτερα, όπως άλλωστε μαρτυρεί και η αγάπη του για τον κύκνο, που αμέσως έγινε για τον Λουδοβίκο το

σύμβολο της αγνότητας και του καλού.

Ο κύκνος εμφανίζεται στην αρχή και στο τέλος της όπερας *Λόενγκριν*, της οποίας η υπόθεση, συνοπτικά, έχει ως εξής: Αρχές του δέκατου αιώνα. Το κρατίδιο της Αμβέρσας τελεί υπό διάλυση. Ο βασιλιάς έχει πεθάνει, ενώ η τύχη των νόμιμων διαδόχων του είναι θλιβερή: η κόρη του Έλζα, η οποία κατηγορείται για το θάνατο του ανήλικου αδελφού της, που εξαφανίστηκε μυστηριωδώς στο δάσος, είναι φυλακισμένη. Ο επιστάτης Τέλραμουντ ενεργεί ως αντιβασιλέας μαζί με τη μάγισσα γυναίκα του, την Όρτρουντ, η οποία κατάγεται από άλλη βασιλική οικογένεια. Η Έλζα, για να υπερασπιστεί τον εαυτό της, διηγείται ένα όραμα που είδε, σύμφωνα με το οποίο ένας ιππότης θα έρθει να τη σώσει όταν οι σάλπιγγες ηχήσουν τρεις φορές. Πράγματι, στην τρίτη σάλπιγγα παρουσιάζεται ένας ιππότης με κατάλευκη πανοπλία μέσα σε μια βάρκα στο ποτάμι την οποία σέρνει ένας κύκνος. Ο ιππότης, που έρχεται από την Αγγλία και είναι ο γιος του Πάρσιβαλ, βγαίνει στην όχθη και ανακοινώνει ότι ήρθε για να υπερασπιστεί την τιμή της Έλζας, της οποίας ζητάει και το χέρι, με την προϋπόθεση όμως να μην τον ρωτήσει ποτέ ποιος είναι και από πού κατάγεται. Η Έλζα δέχεται. Ο αγώνας ξεκινάει. Ο ιππότης ξιφομαχεί με τον Τέλραμουντ για την τιμή της Έλζα, τον οποίο και νικάει με υπεροχή, μα και γενναιοδωρία, αφού, αν και θα μπορούσε να τον είχε τραυματίσει σοβαρά ή και να τον σκοτώσει, σύμφωνα με τα έθιμα της εποχής, του χαρίζει τη ζωή. [...] Όταν όμως η Έλζα αθέτησε την υπόσχεσή της να μην τον ρωτήσει ποτέ τίποτα για την

πατρίδα του, ο ιππότης θυμώνει και αποφασίζει να φύγει και να επιστρέψει στην Αγγλία. Τότε εμφανίζεται πάλι στο ποτάμι η βάρκα την οποία σέρνει ο κύκνος για να τον παραλάβει.

Στο φινάλε, σαν κάποιο θεϊκό σημάδι, ο κύκνος θυσιάζεται. Βυθίζεται και πνίγεται στα παγωμένα νερά της λίμνης και στη θέση του αναδύεται ο χαμένος αδελφός της Έλζα, τον οποίο όλοι θεωρούσαν νεκρό. Ένα περιστέρι εμφανίστηκε για να σύρει τη βάρκα, αντί για τον κύκνο, και να οδηγήσει τον ιππότη στο δρόμο της επιστροφής.

1.

Πρόλογος

Όποτε προσπάθησε, αργότερα, να θυμηθεί τι συνέβη μετά το βύθισμά του στο νερό, στάθηκε αδύνατο. Στο μυαλό του είχαν απομείνει μόνο σκόρπιες, θολές εικόνες: το σώμα του, βαρύ σαν μολυβένια μπάλα, βουλιάζει σε παγωμένα σκοτεινά νερά, που τον τραβούν με δύναμη στο βυθό. Δεν μπορεί να αντιδράσει, λες και δεν έχει κολυμπήσει ποτέ στη ζωή του. Και όμως είναι σίγουρος ότι αγαπάει το νερό και ότι ξέρει να επιπλέει και να κολυμπάει. Και αμέσως μετά έρχεται στο μυαλό του ένα σκοτεινό και επικίνδυνο δάσος. Τα πυκνά κλαδιά των πανύψηλων δέντρων του, που μπλέκονται περίτεχνα στις κορυφές τους, δεν αφήνουν το φως της μέρας να φτάσει κοντά του. Δεν ξέρει πια πότε ξημερώνει και πότε νυχτώνει, θαρρείς και ο χρόνος έχει πάψει να περνά από τούτο το δάσος. Είναι και τα γεμάτα θάνατο, υγρά, σκοτεινά μάτια ενός λύκου που λαμπυρίζουν στο σκοτάδι και κάνουν τη ραχοκοκαλιά του να ριγεί από φρίκη. Και ύστερα βαδίζει πάντα πίσω από τη σκιά ενός ψηλού άντρα, που περπατάει σκυφτός. Διασχίζουν με σταθερό βήμα ατελείωτους γκρίζους δρόμους. Το μόνο που φωτίζει το διάβα τους

είναι η αναμμένη δάδα που κρατάει ο άντρας στο δεξί του χέρι. Δεν βλέπει το πρόσωπό του, γιατί ο συνοδοιπόρος του δεν κοιτάζει ποτέ πίσω.

«Στοιχηματίζω ότι είναι αυτός που με έφερε εδώ», ψιθυρίζει πάντα στο τέλος, ενώ αναστενάζει αναστατωμένος ακόμα.

Ο γεροδεμένος συνομιλητής του κουνάει το κεφάλι κάθε φορά που κάνουν την ίδια συζήτηση, έχοντας ένα συγκαταβατικό χαμόγελο στα χείλη. «Κάθε φορά σ' το λέω, μα εσύ πάντα ξεχνάς. Εδώ σε έφερε Εκείνος, πίστεψέ με. Τον είδα με τα ίδια μου τα μάτια. Ήμουν εδώ εκείνη τη νύχτα», του απαντά βαριεστημένα ο Μαξ με φωνή σιγανή, αποφεύγοντας όμως να τον κοιτάξει στα μάτια.

Αντίθετα, αυτός κοιτάζει τον Μαξ επίπονα, με βλέμμα που πετάει σπίθες. «Είμαι σίγουρος ότι θα θυμηθώ. Κάποια μέρα θα θυμηθώ ποιος είμαι και από πού ήρθα», μουρμουρίζει. Τεντώνει το λαιμό του, σαν να θέλει να ξεμουδιάσει, ενώ διπλώνει το ένα του πόδι πίσω από την πλάτη του. «Ναι, σίγουρα θα θυμηθώ».

Αμέτρητες νύχτες έχουμε κάνει την ίδια συζήτηση και άλλα τόσα πρωινά την έχει λησμονήσει, σκέφτεται ο Μαξ ενώ απομακρύνεται από το δωμάτιο.

Δυστυχώς κανείς από τους δύο δεν γνωρίζει πόσες φορές θα την κάνουν ακόμη.

2.

Η Μαρίνα

Περιμένοντας τη σειρά της να ανεβεί στην άμαξα, στεκόταν ακίνητη, με τα χέρια και τα πόδια μουδιασμένα από το κρύο, σαν την παγοκολόνα που δεν έχει αρχίσει να λιώνει γιατί ο καιρός δεν λέει να ζεστάνει. Με τα χείλη σφραγισμένα, για να μην παγώσει την ανάσα της ο κρύος αέρας που κατέβαινε από το βουνό, και τα χέρια χωμένα στις τσέπες του μάλλινου παλτού της, παρακολουθούσε τους επιβάτες που είχαν αρχίσει ήδη να επιβιβάζονται. Θα ξεπασιάσουμε μέχρι να φτάσουμε στο παλάτι, σκέφτηκε κοιτάζοντας την ανοιχτή άμαξα.

Ήταν μέσα Μαρτίου, αλλά το κρύο ήταν ακόμα τσουχτερό. «Τι ιδέα ήταν κι αυτή, να έρθω σήμερα εδώ πάνω!» αναρωτήθηκε κοιτάζοντας το χιόνι που είχε μαζευτεί στις άκρες του πλακόστρωτου δρόμου. Ευτυχώς η άμαξα δεν θα αργούσε να ξεκινήσει, και αυτή τη φορά θα ήταν μέσα, καθώς την προηγούμενη είχε μείνει έξω, κυριολεκτικά, την τελευταία στιγμή.

Δεν ήταν μόνη της στην αφετηρία. Καμιά δεκαπενταριά άτομα γύρω της περίμεναν το ίδιο

υπομονετικά μ' εκείνη τη σειρά τους να επιβιβαστούν. Δεν μπορούσε να φανταστεί ότι θα συναντούσε τόσο πολλά άτομα στην αφετηρία μια τόσο παγωμένη μέρα.

Έκανε ακόμη ένα βήμα, πλησιάζοντας πιο κοντά. Δύο ευτραφείς κυρίες προσπαθούσαν να ανεβούν στην άμαξα την ίδια στιγμή, ψάχνοντας απεγνωσμένα κάποια χειρολαβή να κρατηθούν.

Έστρεψε την προσοχή της στο μπροστινό μέρος της άμαξας, αναζητώντας πιο ενδιαφέρον θέαμα. Δύο εύσωμα καφετιά άλογα, με γεροδεμένα πόδια, περίμεναν την εντολή του αμαξά για να ξεκινήσουν. Ανάσαιναν θορυβωδώς από τα ρουθούνια, σαν άλογα κάρου, και χλιμίντριζαν ανυπόμονα, κουνώντας τα κεφάλια πάνω κάτω. Τα καυτά χνότα τους άχνιζαν μπροστά από τις σκούρες μουσούδες τους, λες και προσπαθούσαν να ζεστάνουν τον αέρα.

Πρώτη φορά έβλεπε από κοντά τόσο ψηλά και γεροδεμένα άλογα. Είχε τύχει πολλές φορές να συναντήσει άλογα στο νησί όπου περνούσε τις καλοκαιρινές διακοπές της με τους γονείς της όταν ήταν μικρή, αλλά ήταν πιο κοντά και πιο αδύνατα.

Πόσα χρόνια, αλήθεια, είχε να πάει στο νησί, συλλογίστηκε κατσοφιασμένη.

Και ξαφνικά, όπως συμβαίνει πολλές φορές στον νου του ανθρώπου όταν περιπλανιέται άσκοπα στο παρελθόν, να πηδάει από τη μια θύμηση στην άλλη, η Μαρίνα θυμήθηκε τον Νιόνιο, το γαϊδουράκι του θείου της. Η ανάμνησή του την έκανε να χαμογελάσει, ξεχνώντας για λίγο τον κρύο αέρα που πάγωνε τη μύτη και τα χείλη της. Μπορεί να μην είχε ιππεύσει ποτέ άλογο, είχε ανεβεί όμως κάμποσες φορές σε ένα ταπεινό και ήμερο γαϊδουράκι. Κάθε καλοκαίρι

έβρισκε την ευκαιρία να κάνει τις βόλτες της με τον Νιόνιο.

Χαμογέλασε πλατιά στη θύμηση της απογευματινής βόλτας από την αυλή του σπιτιού μέχρι την πλατεία του χωριού, με τον θείο στο πλάι της να κρατά σταθερά τα ηνία του ζωντανού. Αν και το αργό και βαριεστημένο γαϊδουρινό περπάτημα του Νιόνιου δεν την έκανε αγέρωχη αμαζόνα, εντούτοις η Μαρίνα απολάμβανε τις ταπεινές βόλτες στην κουρασμένη από το καθημερινό κουβάλημα ράχη του.

Καμαρωτή σαν το παγόني, με το σώμα της να λικνίζεται όπως το λιανό κλαδάκι που το σπρώχνει ο άνεμος μία μπροστά και μία πίσω, περιφερόταν ανάμεσα στα άσπρα σπιτάκια του χωριού και αισθανόταν σαν τον γενικό επιθεωρητή του χωριού, που έκανε την απογευματινή του βόλτα για να σιγουρευτεί πως όλα κυλούσαν ήρεμα και ήσυχα στο χωριό.

Δυστυχώς, σαν έφτασε στα δώδεκά της χρόνια, ο Νιόνιος, κουρασμένος από τη ζωή και χωρίς να νοιάζεται για όσους εγκατέλειπε ξαφνικά, «έφυγε» από κοντά τους. Και η Μαρίνα από τότε δεν ξανακαβάλησε ούτε γαϊδούρι, ούτε άλογο, μα ούτε και κανένα άλλο τετράποδο.

Έκανε άλλο ένα βήμα μπροστά. Ένα ακόμη και θα ανέβαινε στην άμαξα.

Έριξε ένα θλιμμένο αλλά γεμάτο ευγνωμοσύνη βλέμμα στα άλογα που χλιμίντριζαν ανυπόμονα, έτοιμα να ξεκινήσουν, ευχαριστώντας τα νοερά που της θύμισαν τον Νιόνιο. Πόσες στιγμές άραγε απ' όσες

την έκαναν ευτυχισμένη όταν ήταν παιδί είχε λησμονήσει με τα χρόνια;

Το δυνατό σφύριγμα του αμαξά διέκοψε απότομα τις σκέψεις της.

«Παρακαλώ, βιαστείτε. Σε μισή ώρα πρέπει να είμαστε επάνω. Υπάρχει κόσμος που περιμένει να κατεβεί», είπε με βραχνή και βαριά φωνή, που με δυσκολία έβγαине ανάμεσα από τις πυκνές τρίχες του τεράστιου κάτασπρου μουστακιού του.

Η Μαρίνα κατάφερε επιτέλους να βρει θέση. Τρόπος του λέγειν δηλαδή, παστωμένη σαν σαρδέλα σε μικρό κονσερβοκούτι θα μπορούσε κάποιος να περιγράψει καλύτερα την κατάστασή της.

Τέλος πάντων, τέλος καλό, όλα καλά, σκέφτηκε αρκετά ευχαριστημένη που είχε επιβιβαστεί και δεν είχαν πάει χαμένα το πρωινό ξύπνημα και ο κόπος της να φτάσει μέχρι εδώ.

Βολεύτηκε όσο καλύτερα μπορούσε και έριξε κάποιες διακριτικές ματιές στους υπολοίπους γύρω της. Ένας, δύο, τρεις... οκτώ άτομα, και αυτή, καθόταν στη δεξιά πλευρά της δεύτερης σειράς των καθισμάτων. Απέναντί της μια νεαρή κοπέλα, όχι πάνω από είκοσι χρονών, με κατακόκκινα από το κρύο μάγουλα, προσπαθούσε να βουλευτεί και να ζεσταθεί. Οι μάλλινες πράσινες κουβέρτες που τους έδωσε ο αμαξηλάτης ήταν ό,τι καλύτερο για να ζεστάνουν τα παγωμένα άκρα τους.

Δίπλα της, ένα κατάξανθο αγόρι, με μαύρο σκούφο –πρέπει να ήταν γύρω στα δώδεκα με δεκατρία, δεν έδειχνε μεγαλύτερο–, είχε το βλέμμα στυλωμένο στο βάθος του δρόμου.

Χμ, καλή ιδέα! σκέφτηκε, πιστεύοντας ότι το αγόρι κοιτούσε το τοπίο. Άφησε κι αυτή το βλέμμα της να περιπλανηθεί στη φύση, αποφασισμένη να απολαύσει όσο το δυνατόν περισσότερο τη μισάωρη διαδρομή που είχαν μπροστά τους.

Για όσους είχαν γεννηθεί και μεγαλώσει σ' ετούτα τα μέρη, το τοπίο ήταν απλώς χειμωνιάτικο. Για τη Μαρίνα όμως που ερχόταν από πιο ζεστά μέρη, το τοπίο φάνταζε μεγαλειώδες. Κοιτάζοντας γύρω της, δεν μπορούσε να χορτάσει την άγρια λευκή ομορφιά. Όλα ήταν εκεί: οι σταγόνες στους βρεγμένους κορμούς των δέντρων λαμπύριζαν κάτω από τις πρώτες πρωινές ακτίνες του ήλιου· η βαριά μυρωδιά του δάσους χάιδευε απαλά τη μύτη της και το αεράκι προσπαθούσε επίμονα να κουνήσει τα βαριά από την υγρασία φύλλα των δέντρων· τα έλατα, πανύψηλα και λυγρόκορμα, είχαν βάλει σκοπό να γεμίσουν και το μικρότερο κενό σημείο του δάσους. Παρότι τα κλαδιά τους ήταν καλυμμένα με μεγάλες ποσότητες χιονιού, εξακολουθούσαν να στέκουν στητά, σαν να ήταν περήφανα για το κατόρθωμά τους.

Στα δεξιά της, έτσι όπως ανηφόριζαν αργά στο δρόμο, σαν το φίδι που σέρνεται νωχελικά ανάμεσα στα δέντρα του δάσους, φάνηκε κάποια στιγμή κάτω χαμηλά το σημείο του δρόμου απ' όπου ξεκίνησαν. Συνειδητοποίησε ότι είχαν ανεβεί κιόλας αρκετά ψηλά. Τα σπίτια και τα καταστήματα που είχαν αφήσει πίσω τους, στην αφετηρία, έμοιαζαν να μικραίνουν και να απομακρύνονται όλο και περισσότερο όσο αυτοί συνέχιζαν την ανάβασή τους. Αντίθετα, το Νοϊσβανστάιν, το παλάτι όπου έζησε περίπου έξι μήνες πριν από το θάνατό του ο βασιλιάς της Βαυαρίας

Λουδοβίκος Β΄ φαινόταν να βρίσκεται όλο και πιο κοντά τους.

Χτισμένο πάνω στα ερείπια δύο παλιών ιπποτικών κάστρων, έμοιαζε γαντζωμένο στα πλευρά του βουνού. Αγέρωχο, ιερό και απροσπέλαστο, σαν να δραπέτευσε από κάποια σελίδα παραμυθιού και βρήκε εδώ πάνω καταφύγιο. Η πιο ψηλή κορυφή του, λεπτή και αιχμηρή, τρυπούσε τα βαριά σύννεφα που περνούσαν πάνω από το παλάτι, προσπαθώντας να ανοίξει δρόμο προς το άπειρο, σε μια προσπάθεια θαρρείς να χαθεί από τα ανθρώπινα μάτια.

Για μια στιγμή φάνηκε στη Μαρίνα ότι ονειρευόταν. Η ίδια εκείνη γλυκιά αίσθηση που αφήνουν το πρωί τα ευτυχισμένα όνειρα ζέστανε την καρδιά της και η παγωνιά διαλύθηκε όπως ο καπνός από το δροσερό αεράκι.

Μέχρι πριν από περίπου ένα μήνα, όταν έπεσε στα χέρια της ένα βιβλίο με την ιστορία της ζωής και του περιέργου θανάτου του Λουδοβίκου Β΄, το μόνο που είχε ακούσει γι' αυτόν ήταν ότι υπήρξε ο αγαπημένος βασιλιάς των Βαυαρών.

Το εξώφυλλο όμως του βιβλίου με το πορτρέτο του νεαρού βασιλιά μαγνήτισε το βλέμμα της από την πρώτη ματιά. Αν και δεν κατάλαβε αμέσως τι ήταν αυτό που την εντυπωσίασε περισσότερο. Το πλατύ χαμόγελό του, που όμως δεν κατάφερνε να κρύψει τη θλίψη και το μυστήριο των ονειροπόλων ματιών του; Η μυστήρια και αινιγματική μορφή του; Ή ίσως η μικρή παράγραφος στο οπισθόφυλλο του βιβλίου, που αναφερόταν στη συγγένειά του με τον Όθωνα, τον πρώτο βασιλιά της Ελλάδας μετά την απελευθέρωση από τους Τούρκους;